

Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10–12

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett socialförsäkringsutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 Förslag till statens budget för 2018, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som kan komma att väckas i de delar de rör inkomster och utgiftsramar som berör utskottets beredningsområde. Utskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2018 samt de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 för utgiftsområdena 8 och 10–12. Vidare yttrar sig utskottet om beräkningen av utgifterna för ålderspensions-systemet vid sidan av statens budget samt beräkningen av budgetens inkomster för 2018 samt de preliminära beräkningarna av budgetens inkomster för 2019 och 2020 i de delar som avser utskottets beredningsområde.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns fem avvikande meningar (M, SD, C, L, KD).

Utskottets överväganden

Utgiftsområde 8 Migration

Propositionen

I propositionens yrkande 8 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 8 Migration ska uppgå till 15 748 230 000 kronor 2018. Regeringen föreslår även i yrkande 11 i denna del att utgifterna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 10 556 respektive 9 571 miljoner kronor för utgiftsområde 8.

Motionerna

Ulf Kristersson m.fl. (M) föreslår i partimotion 2017/18:3681 yrkande 3 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområde 8 Migration för 2018 minskas med ca 576 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2017/18:2487 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområde 8 Migration för 2018 minskas med ca 5 797 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Annie Lööf m.fl. (C) föreslår i partimotion 2017/18:3716 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområde 8 Migration för 2018 minskas med 45 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Jan Björklund m.fl. (L) föreslår i partimotion 2017/18:3752 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområde 8 Migration för 2018 minskas med 349 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Andreas Carlson m.fl. (KD) föreslår i partimotion 2017/18:3798 yrkande 3 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområde 8 för 2018 ökas med 1 513 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2018, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 8*Tusental kronor*

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2018	15 748 230	-575 600	-5 796 676	-45 030	-349 000	+1 513 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 8*Miljoner kronor*

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2019	10 556	-18	-6 946	-79	-352	+469
2020	9 571	-254	-6 073	-116	-510	-58

Utskottets ställningstagande

Socialförsäkringsutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 8 Migration för 2018 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Propositionen

I propositionens yrkande 8 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning för 2018 ska uppgå till 102 615 229 000 kronor 2018. Regeringen föreslår även i yrkande 11 i denna del att utgifterna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 101 876 respektive 101 723 miljoner kronor för utgiftsområde 10.

Regeringen föreslår även ändringar bl.a. i socialförsäkringsbalken om sjukpenning i avvaktan på slutligt beslut.

Motionerna

I partimotion 2017/18:3681 yrkande 3 i denna del föreslår Ulf Kristersson m.fl. (M) att utgiftsramen för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning för 2018 minskas med ca 9 402 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2017/18:2487 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 höjs med 2 774 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del

lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Annie Lööf m.fl. (C) föreslår i partimotion 2017/18:3716 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 minskas med ca 8 795 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2017/18:3752 yrkande 5 i denna del föreslår Jan Björklund m.fl. (L) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 minskas med 6 214 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2017/18:3798 yrkande 3 i denna del föreslår Andreas Carlson m.fl. (KD) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 minskas med 3 946 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2018, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 10

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2018	102 615 229	-9 402 100	+2 774 000	-8 795 180	-6 214 000	-3 946 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 10

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2019	101 876	-10 357	+3 016	-9 311	-6 795	-3 807
2020	101 723	-10 661	+3 119	-9 615	-6 945	-3 833

Utskottets ställningstagande

Socialförsäkringarna ger trygghet och motverkar ekonomisk utsatthet. Utskottet välkomnar att regeringen avsätter medel för att öka välfärden och tryggheten i Sverige i syfte att stärka individens möjlighet till rehabilitering för återgång i arbete och genom höjda förmåner inom sjukförsäkringen och aktivitets- och sjukersättningen.

Regeringen lämnar förslag till ändringar i socialförsäkringsbalken och lagen om sjuklön. Regeringens lagförslag kommer att behandlas av utskottet i betänkande 2017/18:SfU1.

Socialförsäkringsutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning för 2018 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Propositionen

I propositionens yrkande 8 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom ska uppgå till 34 635 669 000 kronor 2018. Regeringen föreslår även i yrkande 11 i denna del att utgifterna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 34 279 respektive 34 034 miljoner kronor för utgiftsområde 11.

Regeringen föreslår även ändringar i socialförsäkringsbalken som bl.a. innebär höjd garantipension och höjt bostadstillägg för pensionärer.

Motionerna

Ulf Kristersson m.fl. (M) föreslår i partimotion 2017/18:3681 yrkande 3 i denna del att ramen för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom för 2018 minskas med 400 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2017/18:2487 yrkande 5 i denna del att ramen för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom för 2018 ökas med 4 145 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Annie Lööf m.fl. (C) föreslår i partimotion 2017/18:3716 yrkande 5 i denna del att ramen för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom för 2018 minskas med ca 785 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Jan Björklund m.fl. (L) föreslår i partimotion 2017/18:3752 yrkande 5 i denna del att ramen för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom för 2018 minskas med 357 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Andreas Carlson m.fl. (KD) föreslår i partimotion 2017/18:3798 yrkande 3 i denna del att ramen för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

för 2018 ökas med 1 538 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2018, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 11

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2018	34 635 669	-400 000	+4 145 000	-785 080	-357 000	+1 538 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 11

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2019	34 279	-400	+4 082	-785	-59	+1 635
2020	34 034	-400	+4 028	-687	+439	+1 733

Utskottets ställningstagande

Socialförsäkringarna ger trygghet och motverkar ekonomisk utsatthet. Utskottet välkomnar att regeringen avsätter medel för att öka välfärden och tryggheten i Sverige genom höjda förmåner inom bostadstillägget till pensionärer.

Regeringen lämnar förslag om ändringar i socialförsäkringsbalken och lagen om sjuklön. Regeringens lagförslag kommer att behandlas av utskottet i betänkande 2017/18:SfU2.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom för 2018 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Propositionen

I propositionens yrkande 8 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn ska uppgå till 94 586 418 000 kronor 2018. Regeringen föreslår även i yrkande 11 i denna del att utgifterna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 98 496 respektive 101 447 miljoner kronor för utgiftsområde 12.

Regeringen föreslår vidare ändringar i socialförsäkringsbalken som bl.a. innebär höjt barnbidrag och höjt förlängt barnbidrag.

Motionerna

Ulf Kristersson m.fl. (M) föreslår i partimotion 2017/18:3681 yrkande 3 i denna del att ramen för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn för 2018 minskas med drygt 283 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2017/18:2487 yrkande 5 i denna del att ramen för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn för 2018 minskas med ca 3 221 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Annie Lööf m.fl. (C) föreslår i partimotion 2017/18:3716 yrkande 5 i denna del att ramen för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn för 2018 minskas med 1 303 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Jan Björklund m.fl. (L) föreslår i partimotion 2017/18:3752 yrkande 5 i denna del att ramen för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn för 2018 ökas med 473 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Andreas Carlson m.fl. (KD) föreslår i partimotion 2017/18:3798 yrkande 3 i denna del att ramen för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn för 2018 ökas med 2 757 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2018, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 12

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2018	94 586 418	-283 500	-3 220 687	-1 303 000	+473 000	+2 757 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 12*Miljoner kronor*

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2019	98 496	-747	-4 123	-1 390	+612	+3 514
2020	101 447	-849	-4 062	-1 383	+630	+3 613

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser positivt på att regeringen avsätter medel för att öka välfärden och tryggheten inom utgiftsområde 12 genom att höja barnbidragen.

Regeringen lämnar förslag om ändringar i socialförsäkringsbalken och lagen om sjuklön. Regeringens lagförslag kommer att behandlas av utskottet i betänkande 2017/18:SfU3.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn för 2018 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt med budgetpropositionen. Motionernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget**Propositionen**

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget omfattar fördelnings-systemet (inkomstpension och tilläggs-pension) och premiepensionssystemet (premiepension).

I propositionens yrkande 10 föreslår regeringen att riksdagen godkänner beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2018. Enligt regeringen uppgår det beräknade beloppet till 308 661 000 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot regeringens förslag till beräkning av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2018. Socialförsäkringsutskottet föreslår därför att finansutskottet godkänner beräkningen.

Statsbudgetens inkomster**Propositionen***Beräkningen av budgetens inkomster*

I propositionen föreslår regeringen att riksdagen godkänner beräkningen av budgetens inkomster för 2018. Intäkterna från de indirekta skatterna på

arbete, där arbetsgivar- och egenavgifterna utgör den huvudsakliga delen, beräknas uppgå till ca 581 900 miljoner kronor.

Vidare föreslås att riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Intäkterna från de indirekta skatterna på arbete, huvudsakligen arbetsgivar- och egenavgifterna, beräknas uppgå till ca 605 000 respektive 629 100 miljoner kronor.

Skyldighet för före detta arbetsgivare att betala socialavgifter

Enligt 2 kap. 1 § socialavgiftslagen (SAL) ska den som utger avgiftspliktig ersättning betala arbetsgivaravgifter på ersättningen. Enligt 2 kap. 3 § SAL gäller ett undantag från huvudregeln om avgiftspliktig ersättning eller någon annan förmån än personaloption utges av en fysisk person som är bosatt utomlands eller en utländsk juridisk person och ersättningen har sin grund i en anställning i Sverige hos någon annan än den som har utgett ersättningen. I sådant fall ska arbetsgivaravgifter i stället betalas av den hos vilken mottagaren är anställd i Sverige.

I propositionen föreslår regeringen att reglerna i SAL och skatteförfarandelagen (2011:1244) förtydligas så att det framgår att skyldigheten för en svensk arbetsgivare att betala arbetsgivaravgifter, göra skatteavdrag och lämna kontrolluppgift i vissa fall också ska gälla för en före detta anställd. Avsikten med förslaget är att tydliggöra att även en före detta arbetsgivare under vissa förutsättningar kan bli ansvarig för att betala socialavgifter. Enligt regeringen motsvarar detta hur bestämmelsen tillämpas i praktiken.

Förslag till utvidgning av växa-stödet

Den 1 januari 2017 infördes ett tillfälligt växa-stöd för enskilda näringsidkare som anställer en första person, se lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021. Växa-stödet innebär att enskilda näringsidkare som inte har haft någon anställd sedan den 1 januari 2016 och som anställer en person efter den 31 mars 2016 bara ska betala ålderspensionsavgiften om 10,21 procent på ersättningen till den anställde under de tolv första månaderna. Nedsättningen av arbetsgivaravgifterna gäller till den del ersättningen inte överstiger 25 000 kronor per månad. Anställningen ska omfatta minst tre månader och en arbetstid på minst 20 timmar per vecka. Reglerna gäller t.o.m. den 31 december 2021.

Att möjligheten till växa-stöd i ett första skede inriktades på enskilda näringsidkare har enligt regeringen sin grund i att dessa anställer i låg omfattning och i genomsnitt har lägre inkomst än andra företagare. Regeringen vill nu underlätta för fler enmansföretagare att våga ta steget att anställa en första person. Därför föreslås att växa-stödet utvidgas till att även omfatta enmansföretag som är aktiebolag och handelsbolag. Att fler verksamhetsformer inkluderas i växa-stödet bidrar enligt regeringen till att konkurrensneutraliteten ökar mellan olika företagsformer. För att nedsättning ska ges bör dock företaget

som huvudregel uppfylla grundkravet, dvs. bedriva en näringsverksamhet som bara sysselsätter en person.

Regeringen föreslår att definitionen av begreppet enmansföretag utvidgas till att även omfatta aktiebolag som inte har någon anställd eller endast en anställd som också är delägare samt till handelsbolag utan anställda och med högst två delägare.

Eftersom en företagare som bedriver verksamhet i ett aktiebolag normalt tar ut sin ersättning för arbetet i form av lön bör reglerna vara tillämpliga även om bolaget redan har en anställd under förutsättning att personen i fråga är företagaren själv eller en närstående till företagaren.

Ett handelsbolag föreligger enligt lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag om två eller flera har avtalat att gemensamt utöva näringsverksamhet i bolag och bolaget förts in i handelsregistret. Det kan enligt regeringen ifrågasättas om ett handelsbolag över huvud taget kan vara ett enmansföretag. Under förutsättning att bolagets verksamhet kan liknas vid ett enmansföretag bör emellertid inte heller dessa företag uteslutas från tillämpning av reglerna.

Med den nu föreslagna definitionen av enmansföretag utesluts enligt regeringen ideella och ekonomiska föreningar samt stiftelser.

Regeringen föreslår att aktiebolag ska anses bedriva verksamhet med högst en anställd om avgifts- eller löneskattepliktig ersättning inte har betalats till någon annan än en delägare eller närstående till delägare i bolaget efter den 31 december 2016, eller den senare dag då verksamheten startades, och fram till dess att en nedsättningsberättigad anställning påbörjas i verksamheten. En sådan anställning kunde påbörjas tidigast den 1 april 2017. Handelsbolag ska anses bedriva verksamhet utan anställda om det inte har betalats ut någon avgiftspliktig ersättning under den nämnda tidsperioden.

Vid bedömningen av om avgiftspliktig ersättning utges ska det bortses från ersättning som sammanlagt under nämnda period uppgår till högst 5 000 kronor till en och samma person.

De föreslagna reglerna ger enligt regeringen upphov till relativt betydande kostnadsminskningar för den som får nedsättningen. Det kan därför finnas ett intresse av att försöka fördela befintliga anställningar på flera enmansbolag eller att fördela ett behov av fler anställda på flera nybildade, eller existerande, enmansföretag. Sådana förfaranden ligger enligt regeringen utanför förslagets syfte. Av detta skäl föreslår regeringen att företag i intressegemenskap ska ses som en enda arbetsgivare. Med företag i intressegemenskap avses två företag som står under i huvudsak gemensam ledning.

För att inte anställningar av äldre personer ska missgynnas gäller nedsättningen också särskild löneskatt. Arbetsgivare som anställer en första person som är född 1937 eller tidigare kommer inte att behöva betala några avgifter alls, eftersom dessa personer inte omfattas av det nya ålderspensionssystemet.

När det gäller anställning av delägare eller närstående till delägare m.fl. skulle en nedsättning kunna utgöra ett incitament för en delägare i ett

aktiebolag att försöka få reglerna tillämpliga på den egna ersättningen genom att omvandla utdelning från bolaget till lön. En avgiftslättnad kan också uppstå genom att ett handelsbolag anställer en till bolagsmannen närstående person som då kan få lön med betydligt lägre avgifter än om bolagsmannen betalar egenavgifter på sin andel av inkomsten från handelsbolaget. Om detta endast handlar om en fördelning av befintliga inkomster har ingen ny sysselsättning skapats. Detta är inte önskvärt varför regeringen föreslår att en anställning inte ska ge rätt till nedsättning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt om den anställde är delägare eller företagsledare i det anställande bolaget eller närstående till en sådan person. En nedsättning ska inte heller ges om anställningen avser en person som sedan den 1 januari 2017 varit anställd i annan verksamhet som bedrivs direkt eller indirekt av samma arbetsgivare eller någon närstående till honom eller henne eller om arbetsgivaren redan har fått nedsättning i en annan verksamhet.

Regeringen bedömer att när enmansföretag som är aktiebolag eller handelsbolag anställer en person ska villkoren för nedsättning vara desamma som i dag gäller för enskilda näringsidkare. Nedsättningen måste uppfylla villkoren för att anses vara stöd av mindre betydelse.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2018. Vid beräkning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och löneskatt för aktiebolag och handelsbolag ska bestämmelserna tillämpas på ersättning som betalas ut fr.o.m. den 1 januari 2018 t.o.m. den 31 december 2021.

Den föreslagna nedsättningen av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och i förekommande fall särskild löneskatt minskar enligt regeringen intäkterna med 2,31 miljarder kronor 2018 och 1,84 miljarder kronor per år under perioden 2019–2021. Eftersom nedsättningen endast ges under tolv månader och är temporär antas det inte ske någon övervältring på löner och priser. Nedsättningen antas således till fullo resultera i ett förbättrat resultat för de företag som får nedsättningen. Detta medför att bolagsskatteintäkterna kan förväntas öka. Sammantaget beräknas statens intäkter minska med 1,80 miljarder kronor 2018 och 1,44 miljarder kronor per år under perioden 2019–2021. Den varaktiga offentligfinansiella effekten beräknas till 0,16 miljarder kronor.

När det gäller förslagets effekter på sysselsättningen gör regeringen sammantaget bedömningen att förslaget har en positiv effekt under den tid nedsättningen gäller. Den exakta storleken på de kortsiktiga sysselsättnings-effekterna är mycket osäker men effekten i relation till den offentligfinansiella effekten bedöms vara större än vid generella nedsättningar av socialavgifterna.

Motionerna

Ulf Kristersson m.fl. (M) föreslår i partimotion 2017/18:3681 yrkande 5 i denna del att riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2018 enligt förslag i motionen och ger till känna att regeringen ska återkomma med lagförslag i enlighet med denna beräkning. Vidare föreslås i

motionens yrkande 6 i denna del att riksdagen godkänner de preliminära beräkningarna av statsbudgetens inkomster för 2019 och 2020 enligt förslag i motionen. Motionärerna vill att arbetsgivaravgifterna slopas under tre månader inom ramen för s.k. inträdesjobb. I yrkande 13 föreslås att riksdagen avslår förslaget om utvidgat växa-stöd.

Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2017/18:2487 yrkande 3 i denna del att riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2018 enligt förslag i motionen och ger till känna att regeringen ska återkomma med lagförslag i enlighet med denna beräkning. Vidare föreslås i motionens yrkande 4 i denna del att riksdagen godkänner de preliminära beräkningarna av inkomsterna i statens budget för 2019 och 2020 enligt förslag i motionen. Motionärerna anser att kostnaden såväl för sjuklön som allmän löneavgift ska avskaffas för småföretagare.

Annie Lööf m.fl. (C) föreslår i partimotion 2017/18:3716 yrkande 3 i denna del att riksdagen godkänner beräkningen av budgetens inkomster för 2018 enligt förslag i motionen och ger till känna att regeringen ska återkomma med lagförslag i enlighet med denna beräkning. I motionens yrkande 4 i denna del föreslås att riksdagen godkänner de preliminära beräkningarna av statens budget för åren 2019 och 2020 enligt förslag i motionen. Motionärerna anser att det bör införas ett ingångsavdrag, dvs. att ingen arbetsgivaravgift betalas på lön under 16 000 kronor under de två första åren när en person som fyllt 18 år gör entré på arbetsmarknaden liksom att arbetsgivaravgiften för alla under 18 år slopas. Dessutom bör arbetsgivaravgiften enligt motionärerna sänkas för äldre som arbetar. Vidare bör det införas ett sommarjobsavdrag och arbetsgivaravgifterna för mjölkbönder slopas. Inte heller ska enmansföretagare betala arbetsgivaravgift för den först anställde de första två åren. Slutligen avvisas regeringens förslag till utvidgat växa-stöd.

Jan Björklund m.fl. (L) föreslår i partimotion 2017/18:3752 yrkande 3 i denna del att riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2018 enligt förslag i motionen och ger till känna att regeringen ska återkomma med lagförslag i enlighet med denna beräkning. I motionens yrkande 4 i denna del föreslås att riksdagen godkänner de preliminära beräkningarna av inkomster i statens budget för 2019 och 2020 enligt förslag i motionen. Motionärerna anser att den regionala nedsättningen av arbetsgivaravgifterna ska slopas.

Andreas Carlson m.fl. (KD) föreslår i partimotion 2017/18:3798 yrkande 5 i denna del att riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster 2018 enligt förslag i motionen och ger till känna att regeringen ska återkomma med lagförslag i enlighet med denna beräkning. I motionens yrkande 6 i denna del föreslås att riksdagen godkänner de preliminära beräkningarna av statsbudgetens inkomster för 2019 och 2020 enligt förslag i motionen. Motionärerna avvisar regeringens förslag om utvidgat växa-stöd samt anser att arbetsgivaravgifterna inom ramen för s.k. inträdesjobb ska slopas liksom för den som anställer äldre eller unga utan gymnasieexamen samt nyanlända.

Utskottets ställningstagande

Statsbudgetens inkomster och utvidgat växa-stöd

Utskottet välkomnar den nu föreslagna utvidgningen av det s.k. växa-stödet till att gälla nedsättning av socialavgifter och särskild löneskatt även för aktiebolag och handelsbolag. Utskottet hyser förhoppningar om att förslaget kommer att ha en viss gynnsam effekt på sysselsättningen. Utskottet ser också positivt på det förhållandet att konkurrensneutraliteten mellan olika företagsformer kommer att öka.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utvidgning av lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021.

Utskottet föreslår också att finansutskottet tillstyrker förslaget om att förtydliga skyldigheten för före detta arbetsgivare att betala socialavgifter. Utskottet anser att regeringens beräkning av budgetens inkomster när det gäller socialavgifter för 2018 och den preliminära beräkningen av inkomsterna för 2019 och 2020 bör tillstyrkas.

Finansutskottet bör därmed avstyrka motionerna 2017/18:3681 yrkandena 5, 6 och 13, 2017/18:2487 yrkandena 3 och 4, 2017/18:3716 yrkandena 3 och 4, 2017/18:3752 yrkandena 3 och 4 samt 2017/18:3798 yrkandena 5 och 6.

Stockholm den 24 oktober 2017

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Johan Forssell

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Johan Forssell (M), Mikael Cederbratt (M), Phia Andersson (S), Jennie Åfeldt (SD), Lars-Arne Staxäng (M), Yilmaz Kerimo (S), Rickard Persson (MP), Kerstin Nilsson (S), Emma Carlsson Löfdahl (L), Aron Modig (KD), Teresa Carvalho (S), Marie Olsson (S), Christina Høj Larsen (V), Paula Bieler (SD), Yasmine Larsson (S), Johanna Jönsson (C) och Helena Bonnier (M).

Avvikande meningar

1. Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10–12 samt inkomstberäkningen (M)

Johan Forssell (M), Mikael Cederbratt (M), Lars-Arne Staxäng (M) och Helena Bonnier (M) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3681 yrkandena 3–6 och 13 i dessa delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, liksom övriga oppositionspartiets förslag.

Vad gäller utgiftsområde 8 anser vi att effektiviteten hos Migrationsverket kan öka, vilket ger en betydande besparing. Eftersom fler försvarsplatser behövs ökar vi på Migrationsverkets anslag. Vi inför också en jobbstimulans för de asylsökande som går från bidrag till arbete. Vi inför vidare ett tak på åtta timmar med offentligt bidräde i första instans.

Våra förslag för utgiftsområde 10 beror på att vi avvisar regeringens förslag om höjt tak i sjukförsäkringen och höjd garantinivå i sjuk- och aktivitetsersättningen. Vi vill i stället stärka rehabiliteringskedjan och drivkrafterna tillbaka till arbete. Vi föreslår därför att den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen återinförs, en ny karensdag införs vid dag 15 i sjukskrivningsperioden och en avtrappning av sjukpenningen införs. En besparing uppnås genom att kvalifikationsreglerna i sjuk- och aktivitetsersättningen blir desamma för en person som föds i Sverige som för den som kommer hit senare i livet.

När det gäller utgiftsområde 11 anser vi att samma kvalificeringsregler för garantipension ska gälla för alla, dvs. även för personer som kommit till Sverige som flyktingar eller skyddsbehövande. Vi vill därför slopa den undantagsregel som gäller dessa grupper, dvs. det s.k. flyktingundantaget inom garantipensionen.

Vårt förslag inom utgiftsområde 12 beror bl.a. på att vi höjer barnbidraget, vilket finansieras genom att flerbarnstillägget inte utges till andra än till svenska medborgare eller till de som har arbete. Vidare ska enligt vårt förslag efterlevandestöd inte beviljas barn som bor i HVB-hem (hem för vård och boende) eller motsvarande. Samtidigt uppnås en viss besparing genom att ungdomar med förlängd skolgång ska överföras till det vanliga studiestöds-systemet i stället för att Försäkringskassan beviljar aktivitetsersättning.

Vad gäller statsbudgetens inkomster föreslår vi slopade arbetsgivaravgifter under tre månader inom ramen för s.k. inträdesjobb. Vidare avvisar vi regeringens förslag om utvidgat växa-stöd.

2. Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10–12 samt inkomstberäkningen (SD)

Jennie Åfeldt (SD) och Paula Bieler (SD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:2487 yrkandena 3–6 i dessa delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, liksom övriga oppositionspartiets förslag.

Vår politik på migrationsområdet ger minskade kostnader inom utgiftsområde 8. Vi inför dessutom ett nytt anslag för återvandring och anslår medel för att öka antalet verkställigheter. Därtill dras anslaget 1:9 Tillfälligt stöd till kommuner för ensamkommande unga asylsökande m.fl. in.

När det gäller utgiftsområde 10 syftar vårt förslag till att göra det både billigare och enklare för mikro- och småföretagen att anställa genom att dessa företag ska få göra avdrag för sina sjuklönekostnader. Det minskade sjuklöneansvaret kommer också att underlätta för arbetstagare att återinträda på arbetsmarknaden, då arbetsgivarens risker minskar. Vidare bör en sorgpeng införas i sjukförsäkringen för att en förälder ska kunna vara ledig en månad om ett barn avlider.

När det gäller utgiftsområde 11 föreslår vi att garantipensionen och bostadstillägget till pensionärer höjs. Vi föreslår vidare en minskning av anslaget 1:4 Äldreförsörjningsstöd eftersom vi anser att stödet enbart ska ges till svenska medborgare.

Inom utgiftsområde 12 avvisar vi regeringens höjningar av barnbidraget för att i stället höja bostadsbidraget som går till barnfamiljer efter behovsprövning. Vidare vill vi höja taket i föräldraförsäkringen och sänker golvet för när barn med funktionshinder i behov av hjälpmedel kan få vårdbidrag i form av merkostnadsbidrag. Eftersom vår politik begränsar tillgången till dessa stöd för den som inte är svensk medborgare minskar dock anslagen. Det gör även flera andra anslag, t.ex. efterlevandestödet som inte längre ges till nyanlända.

När det gäller statsbudgetens inkomster anser vi att kostnaden för såväl sjuklön som allmän löneavgift ska avskaffas för småföretagare.

3. Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10–12 samt inkomstberäkningen (C)

Johanna Jönsson (C) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3716 yrkandena 3–6 i dessa delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, liksom övriga oppositionspartiets förslag.

Vad gäller utgiftsområde 8 bör en tidigare anslagshöjning i budgetpropositionen för 2016 slopas samtidigt som anslagen inom utgiftsområdet justeras med hänsyn till pris- och löneomräkningar.

När det gäller utgiftsområde 10 avvisas förslagen om höjt tak i sjukförsäkringen och höjt bostadstillägg i sjuk- och aktivitetsersättningen. Förslaget om höjd garantinivå i sjuk- och aktivitetsersättningen avvisas till viss del. Vi vill stärka rehabiliteringskedjan och drivkrafterna tillbaka till arbete. Vi föreslår därför att den borte tidsgränsen återinförs i sjukförsäkringen och att det införs en ny karensdag i sjukskrivningsperioden vid dag 15. Vidare bör kvalifikationsreglerna i sjuk- och aktivitetsersättningen vara desamma för en person som föds i Sverige som för den som kommer hit senare i livet.

I fråga om utgiftsområde 11 bör samma kvalificeringsregler för garanti-pension gälla för alla, dvs. även för personer som kommit till Sverige som flyktingar eller skyddsbehövande. Det s.k. flyktingundantaget inom garanti-pensionen bör därför slopas. Garantipensionen bör höjas Regeringens förslag om höjt bostadstillägg till pensionärer avvisas dock, samtidigt som vissa tidigare anslagshöjningar för 2016 återställs.

Inom utgiftsområde 12 bör nivån på flerbarnstillägget återställas till den nivå bidraget hade före ändringen i budgetpropositionen för 2017. Även grundnivån i föräldrapenningen bör återställas till en tidigare nivå och jämställdhetsbonusen återinföras. Förslaget om höjt underhållsstöd avvisas liksom en tidigare höjning av anslaget 1:3 Underhållsstöd. Slutligen återställs en höjning av inkomstgränsen i bostadsbidraget samtidigt som anslaget ökar till följd av partiets förslag om en tidsgräns i aktivitetsstödet.

När det gäller statsbudgetens inkomster införs ett ingångsavgift, dvs. att ingen arbetsgivaravgift betalas på lön under 16 000 kronor under de två första åren när en person som fyllt 18 år gör entré på arbetsmarknaden liksom att arbetsgivaravgiften för alla under 18 år slopas. Dessutom sänks arbetsgivaravgiften för äldre som arbetar. Vidare införs ett sommarjobsavgift och slopade arbetsgivaravgifter för mjölkbönder. Inte heller ska enmansföretagare betala arbetsgivaravgift de första två åren för den först anställde. Slutligen avvisas regeringens förslag till utvidgat växa-stöd.

4. Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10–12 samt inkomstberäkningen (L)

Emma Carlsson Löfdahl (L) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3681 yrkandena 3–6 i dessa delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, liksom övriga oppositionspartiets förslag.

Vad gäller utgiftsområde 8 anslås medel för att korta ned handläggnings-tiderna för prövning av arbetstillstånd. Samtidigt ger en minskad måltillströmning, effektivare ärendehantering och pris- och löneomräkningar besparingar

inom utgiftsområdet. Till följd av generösare regler för familjeåterförening och rätten till uppehållstillstånd vid ömmande omständigheter tillförs utgiftsområde 8 och utgiftsområde 14 ytterligare medel.

När det gäller utgiftsområde 10 avvisas förslagen om höjt tak i sjukförsäkringen och höjd garantinivå i sjuk- och aktivitetsersättningen. Vi vill stärka rehabiliteringskedjan och drivkrafterna tillbaka till arbete. Vi föreslår att den borte tidsgränsen i sjukförsäkringen återinförs. Vi vill även införa en ny karensdag vid dag 15 och en ny kontrollpunkt vid dag 300 i sjukskrivningsperioden. Vidare bör kvalifikationsreglerna i sjuk- och aktivitetsersättningen vara lika för en person som föds i Sverige som för den som kommer hit senare i livet.

I fråga om utgiftsområde 11 bör samma kvalificeringsregler för garanti-pension gälla för alla, dvs. även för personer som kommit till Sverige som flyktingar eller skyddsbehövande. Det s.k. flyktingundantaget inom garanti-pensionen bör därför slopas. Vidare avvisas regeringens förslag om höjt bostadstillägg till pensionärer samtidigt som ersättningsgraden och taket för boendekostnader höjs. Därtill justeras anslagen inom utgiftsområdet med hänsyn till pris- och löneomräkningar.

Vad gäller utgiftsområde 12 bör nivån på flerbarnstillägget återställas till 2016 års nivå och unga med förlängd skolgång flyttas till studiestödssystemet. Även grundnivån i föräldrapenningen bör återställas till en tidigare nivå. Vidare bör jämställdhetsbonusen återinföras och tillfällig föräldrapenning kunna ges i fler situationer än i dag. Efterlevandestöd bör däremot inte beviljas barn som bor i HVB-hem eller motsvarande. Bostadsbidraget bör höjas.

När det gäller statsbudgetens inkomster vill vi slopa den regionala nedsättningen av arbetsgivaravgifter.

5. Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10–12 samt inkomstberäkningen (KD)

Aron Modig (KD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3798 yrkandena 3–6 i dessa delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, liksom övriga oppositionspartiets förslag.

Vad gäller utgiftsområde 8 bör ett nytt anslag, Anhöriginvandring m.m. införas. Vi föreslår att ett fribelopp i dagersättningen införs som en jobbstimulans. Medel anslås till fler förvarsplatser. Dessutom återinförs bestämmelserna om synnerligen och särskilt ömmande omständigheter och ett nytt anslag införs för detta ändamål. Anslagen inom utgiftsområdet justeras också med hänsyn till pris- och löneomräkningar samtidigt som en tidigare borttagen anslagshöjning i budgetpropositionen för 2016 slopas.

När det gäller utgiftsområde 10 avvisas förslagen om höjt tak i sjukförsäkringen och höjt bostadstillägg i sjuk- och aktivitetsersättning. Vårt förslag avser att stärka rehabiliteringskedjan och drivkrafterna tillbaka till arbete. Vi föreslår att den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen återinförs och att arbetsplatsrådgivare som kan ge stöd såväl i arbetsgivarens rehabiliteringsverksamhet som i rehabiliteringsärenden införs som ett tre-årigt pilotprojekt. Vidare bör kvalifikationsreglerna i sjuk- och aktivitetsersättning vara lika för en person som föds i Sverige som för den som kommer hit senare i livet.

I fråga om utgiftsområde 11 bör samma kvalificeringsregler för garanti-pension gälla för alla, dvs. även för personer som kommit till Sverige som flyktingar eller skyddsbehövande. Det s.k. flyktingundantaget inom garanti-pensionen bör därför slopas. Vidare bör bostadstillägget till pensionärer höjas samt anslaget 1:4 Äldreförsörjningsstöd minskas som en följd av att skatten för pensionärer sänks. Därtill justeras anslagen inom utgiftsområdet med hänsyn till pris- och löneomräkningar.

När det gäller utgiftsområde 12 bör antalet föräldrapenningdagar för nyanlända inte begränsas för barn som är yngre än två år. Inte heller bör, som regeringen föreslår, underhållsstödet höjas. Däremot bör adoptionsbidraget höjas och antalet pensionsgrundande belopp för barnår ökas samtidigt som jämförelseinkomsten vid beräkningen av barnår höjs. Även den barnrelaterade delen i bostadsbidraget bör höjas.

Vad gäller statsbudgetens inkomster avvisas regeringens förslag om utvidgat växa-stöd. Vidare slopas arbetsgivaravgifterna inom ramen för s.k. inträdesjobb och för den som anställer äldre eller unga utan gymnasieexamen samt nyanlända.